

SEKRETY GRECKIEJ OLIWY

Drzewa oliwne uprawiano już w czasach starożytnych, pierwsze uprawy powstały we wschodniej części regionu Śródziemnomorskiego, a w latach 5000-1400 r. p.n.e. uprawy rozprzestrzeniły się na obszarze od Krety po Syrię, Palestynę i Izrael. Do roku 1500 p.n.e. największymi producentami oliwy byli Grecy, którzy na podbitych obszarach zakładali plantacje oliwek (jeśli warunki klimatyczne im sprzyjały). Według pewnej legendy greckiej, miasto Ateny zostało tak nazwane na cześć bogini Ateny, której prezent — drzewo oliwne posadzone na Akropolu — bardziej spodobał się starożytnym mieszkańcom owego miasta niż podarunek Posejdona. W Biblii czytamy, iż synogarlica przyniosła Noemu gałązkę drzewa oliwnego jako znak, iż woda ustąpiła.

Przez Homera zwana „złotym płynem”, przez starożytnych atletów używana do namaszczenia ciała, posiadała właściwości nie tylko lecznicze, ale i magiczne. Drzewo była symbolem dobrobytu i pokoju. Mimo upływu wieków nadal jest bardzo ceniona, jednak głównie z powodu swojego dobroczynnego wpływu na organizm ludzki.

Grecy założyli uprawy w południowych Włoszech i Afryce Północnej, Rzymianie zaś — w Prowansji i na Półwyspie Iberyjskim. Pliniusz pisał, iż Włosi produkowali bardzo dobrą, najlepszą w regionie Śródziemnomorskim, oliwę sprzedawaną po rozsądnych cenach.

Wielce ceniono oliwne drzewa w Izraelu — król David zatrudniał strażników do ich ochrony. Z kolei w Grecji za ścięcie drzewa groziła kara śmierci lub wygnania. Do dziś w rodzinach greckich, gdy urodzi się chłopiec ojciec zobowiązany jest do posadzenia dwóch drzew oliwnych a gdy na świat przychodzi dziewczynka Ellada wzbogaca się o jedno drzewo.

Rozszerzeniu upraw sprzyjały wyprawy morskie — również w Ameryce istniały sprzyjające warunki klimatyczne dla drzew oliwnych: powstały plantacje w Kalifornii, Meksyku, Peru, Chile i Argentynie.

Tylko 10% zebranych oliwek przeznaczone jest do bezpośredniego jedzenia, z 90% wytwarza się oliwę. Obecnie produkuje się na świecie ok. 460 mln galonów (ok. 1,742 mln l) oliwy z oliwek rocznie, z czego 30% produkują Hiszpanie, 24% Włosi. Pozostali producenci to: Grecja, Francja, Tunezja, Maroko, Turcja, Portugalia, Chiny, Chile, Peru, Brazylia, Meksyk, Angola, RPA, Urugwaj, Afganistan, Australia i USA.